

Üniversite Öğretim Elemanlarının Boş Zaman Alışkanlıklarını Değerlendirmeleri Üzerine Bir Araştırma

A Study on the Leisure Time Habits of Academic Staff

Tekin ÇOLAKOĞLU

G.Ü, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Spor Yöneticiliği Bölümü, Ankara-TÜRKİYE

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğretim elemanlarının boş zaman alışkanlıklarının belirlenmesi ve hangi tür etkinliklere katıldıklarını tespit etmektir.

Araştırmanın evrenini Gazi Üniversitesi öğretim elemanları, örneklemini ise bazı fakültelerde ve enstitüde görev yapan ve tesadüfî yöntemle belirlenen 208 öğretim elemanı oluşturmaktadır.

Araştırmanın problemine ilişkin olarak, öğretim elemanlarının demografik bilgileri ve boş zaman alışkanlıklarını belirlemek ve hangi tür etkinliklere katıldıklarını tespit etmek amacı ile 15 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Anketten elde edilen verilerin yüzde ve frekans değerleri alınmış, bazı sorular için crosstab değerleri hesaplanarak tablolar haline dönüştürülmüştür.

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının %30,8'i "26-30 yaş" gurubunda, %61,5'i "erkek", %36,5'i "Araştırma Görevlisi", %51,9'unun "günde 9 saat ve üstü çalıştığı", %40,4'ünün "günde 1-2 saat boş zamanı olduğu", %47,1' boş zaman etkinliklerine katılamama nedenini "yeterli boş zamanının olmayışı", %68,3'ünün ise gerekli ortam ve şartlar oluştuğu takdirde "sosyal ve kültürel etkinliklere katılabilecekleri" tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, öğretim elemanlarının çalışma saatlerinin fazla olduğu, boş zaman aktivitelerine fazla zaman ayıramadığı, ortam ve şartlar oluştuğu takdirde çeşitli faaliyetlere katılabileceği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu bulgulardan hareketle, insanların çalışma kadar dinlenmeye de ihtiyacı olduğu, çalışma saatlerinin daha makul ölçülere indirilebileceği, öğretim elemanlarına yönelik faaliyetlerin artırılması ve çeşitlendirilmesi gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim elemanları, Boş zaman alışkanlıkları

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the leisure time habits and the sort of activities they participate in. The scope of the study has been formed by the teaching staff of Gazi University. The experiment group was 208 academicians randomly chosen from various faculties and institutes. A questionnaire including 15 questions has been applied to the participants to determine their participation reasons, expectations and demographical information. The data obtained from the questionnaires have been analysed by frequency and percentage scores and for some of the questions crosstab values have been calculated.

It is found out that 30,8% of the participants were between “ 26 and 30 years of old”, 61,5 % of the participants were “men”, 36,5% of them were “Research Assistants”, 51,9% of them worked “9 hours and more in a day”, 40,4 % had leisure time for “1-2 hours”, and 47,1% declared the reason for not participating to any recreational activities as “lack of time”, 68,3 % expressed that they could participate in “social and cultural activities” on condition that the necessary necessary circumstances are provided.

As a result, teaching staff declare that they have too much work and cannot spend time for recreational activities. However, in the light of the data received, it can be said that man needs rest as well as work. The activities for teaching staff must be increased and varied and the working hours should be decreased to a rational level.

Key Words: Academic Staff, Leisure time habits

1. Giriş

Eski tarih kayıtları arasında insanların boş zamanlarında müzik, resim ve çeşitli spor faaliyetlerini kullandığı görülmektedir. Ayrıca ilkel kavimlerin yaşantısında da pek zengin bir boş zaman organizasyonu olduğu belirlenmiştir. Yontma taş devrinde mağaraların duvarlarına çeşitli hayvan ve insan resimleri yapan insanlar, algılamaları ve bunların neticesinde duygularını aksettirme olanağını boş zaman uğraşları içinde şekillendirmişlerdir. On dokuzuncu yüzyıla kadar boş zaman değerlendirme uğraşları yeterli zamanı parası ve dinlenme hakkı olan insanlarla sınırlı kalmıştır. O zamanlar sınırlı sayıda insanın ayrıcalığı olan bu etkinlikler şimdi çoğunluk için bir hak durumundadır ve tabii bu hakkın kullanımı serbesttir. Ancak ülkemizdeki sosyal eşitsizlik nedeniyle hala pek çok insan için bunun geçerli olmadığını kabul etmek durumundayız. Sadece spor, özellikle de spora pasif katılım sinema, tiyatro, konser, kitap okuma gibi diğer rekreatif etkilere göre herkesin istediği takdirde ilgilenebileceği bir olanak olarak karşımıza çıkmaktadır (Sporbilim, 2004).

Boş zaman, kişinin işe, işle ilgili sorumluluklarına, kendisinin ve ailesinin bakımına ayırdığı zamanın dışında kalan, dolayısıyla zorunluluklarının olmadığı özgür bir zaman birimi olarak tanımlanmaktadır (Karaküçük, 1999).

Günümüzde endüstri ve teknolojiadaki gelişmeler, kalkınma ve refahtaki büyük aşamalar ile makinenin insan üzerindeki egemenliği, bu defa çalışmaya bir tepki oluşturarak, serbest zamana ilginin artmasına neden olmuştur. Çalışma saatlerinin; refahtaki artış ve otomasyon, dinlenme; rekreasyon etkinliklerinden daha fazla yararlanma, daha çok seyahat edebilme, değişik bir sorun olarak da artan işsizliğe bir çare ve yaşanan ekonomik krizleri yenme amaçlarıyla azaltılması süreci hızlı bir şekilde devam etmektedir. ABD ve çoğu gelişmiş Avrupa ülkeleri çalışma sürelerini sürekli aşağılara çekmektedirler. Çalışma kültürünün yoğun olarak kendini gösterdiği Japonya gibi ülkelerde de çalışma sürelerini azaltmak, tatilleri uzatmak, fazla mesaiyi kaldırmak gibi önlemler kendini göstermektedir (Karaküçük, 1999).

Avrupa standartlarına göre, 80 yıllık bir insan ömrünün % 32'lik zaman dilimi boş zaman olarak şekillenirken, bu oran ülkemiz kent insanında % 40 civarındadır (Küçüktopuzlu ve ark., 2003).

Çağımızda, “endüstrileşme ve teknolojik gelişmeler bir yandan iş performansını geliştirirken öte yandan işte tatminsizlik, bıkkınlık ve uyumsuzluğu da beraberinde getirmektedir. Günümüzde insan, sanayi devrimi ile başlayan ve her alanda yayılan hızlı bir değişimin toplumsal ve ruhsal düzeyde yarattığı bunalımların köklü bir rahatsızlığa dönüştüğü bir ortamda yaşamaktadır. Bu hızlı teknolojik değişim toplumsal kurumlarda örgütlenme biçimlerinde, kültürel yapıda ve buna bağlı olarak diğer sistemlerinde de temel dönüşümlere yol açmaktadır. Ancak bu dönüşümlere paralel olarak insanın doğa, diğer insanlar, çalışma hayatı ve toplumla ilişkilerinde gözlenen bunalım hatta mutsuzluk hali giderek artış göstermektedir (Erturan ve Şahin, 2003). Ruhsal sorunların giderek arttığı, stresli, gergin bireylerin her geçen gün arttığı toplumların oluşmaya başladığı söylenebilir.

Bu bilgilerden, hareketle çalışmanın amacı; üniversite öğretim elemanlarının boş zaman alışkanlıklarının belirlenmesi ve hangi tür etkinliklere katıldıklarını tespit etmektir.

2. Yöntem

Araştırmaya ilişkin olarak ilgili literatür taranarak araştırma problemi hakkında gerekli bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca araştırmada veri toplama aracı olarak bir anket geliştirilmiş ve bu anket yoluyla elde edilen verilerle araştırmanın problemine çözüm aranmıştır.

Araştırmanın evrenini Gazi Üniversitesi öğretim elemanları, örneklemini ise bazı fakültelerde ve enstitüde görev yapan ve tesadüfî yöntemle belirlenen 208 öğretim elemanı oluşturmaktadır.

Araştırmanın problemine ilişkin olarak, öğretim elemanlarının demografik bilgileri ve boş zaman alışkanlıklarını belirlemek ve hangi tür etkinliklere katıldıklarını tespit etmek amacı ile 15 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Anketten elde edilen verilerin yüzde ve frekans değerleri alınmış, bazı sorular için crosstab değerleri hesaplanarak tablolar haline dönüştürülmüştür.

3. Bulgular

Tablo 1: Öğretim Elemanlarının Kişisel Özellikleri

Değişkenler	Alt Kategoriler	f	%
Yaş	21-25 yaş	14	6,7
	26-30 yaş	64	30,8
	31-36 yaş	50	24,0
	37-41 yaş	32	15,4
	42 ve üstü	48	23,1
	Toplam	208	100,0
Cinsiyet	kadın	80	38,5
	erkek	128	61,5
	Toplam	208	100,0
Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fak.	56	26,9
	Tic. Tur Eğitim Fak.	14	6,7
	Eğit. Bilimleri Enstitüsü	8	3,8
	Mesleki Eğitim Fak.	26	12,5
	Fen-Edeb Fak.	30	14,4
	Kırşehir Eğitim Fak.	74	35,6
	Toplam	208	100,0

Tablo 1: Öğretim Elemanlarının Kişisel Özellikleri (Devamı)

Değişkenler	Alt Kategoriler	f	%
Akademik Unvan	Profesör	16	7,7
	Doçent	20	9,6
	Yardımcı doçent	42	20,2
	Öğretim görevlisi	44	21,2
	Araştırma görevlisi	76	36,5
	Okutman	10	4,8
	Toplam	208	100,0
Görev Yılı	0-5 yıl	66	31,7
	6-10 yıl	82	39,4
	11-15 yıl	22	10,6
	16-20 yıl	28	13,5
	21 yıl ve üstü	10	4,8
	Toplam	208	100,0

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının, %30,8'inin 26-30 yaş gurubunda, %61,5'inin erkek, %35,6'sının Kırşehir Eğitim Fakültesinde görevli, %36,5'inin Araştırma Görevlisi, %39,4'ünün ise 6-10 yıldır üniversitede görevli oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 2: Öğretim Elemanlarının Boş Zaman Kavramını Nasıl Algıladıkları, Günlük Çalışma Süresi ve Ortalama Boş Zamanlarına İlişkin Görüşleri

Değişkenler	Alt Kategoriler	f	%
Boş Zaman Kavramı Tanımı	Sosyal ve kültürel etkinliklere katılım fırsatı	114	54,8
	Boşa geçirilen zaman	12	5,8
	Dinlenmek için iyi bir fırsat	44	21,2
	Derslerden arta kalan zaman	14	6,7
	İş yapmadığım zaman	24	11,5
	Toplam	208	100,0
Günlük Çalışma Süresi	3-4 saat	10	4,8
	5-6 saat	36	17,3
	7-8 saat	54	26,0
	9 saat ve üstü	108	51,9
	Toplam	208	100,0
Günlük Ortalama Boş Zamanı	1-2 saat	84	40,4
	3-4 saat	78	37,5
	5-6 saat	14	6,7
	9 saat ve üstü	4	1,9
	hiç boş zamanım yok	28	13,5
	Toplam	208	100,0

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının, %54,8'inin boş zaman kavramını "sosyal kültürel etkinliklere katılım fırsatı" olarak algıladıkları, %51,9'unun günlük çalışma süresinin 9 saat ve üzeri, %40,4'ünün ise günlük ortalama 1-2 saat boş zamanı olduğu yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 3: Öğretim Elemanlarının Bazı Değişkenler Üzerine Görüşleri

Değişkenler	Alt Kategoriler	f	%
Günlük Boş Zamanlarını Değerlendirme	TV izleyerek	156	75,0
	Kitap okuyarak	128	61,5
	Sinemaya ve tiyatroya giderek	60	28,8
	Spor yaparak	34	16,3
	Sosyal-kültürel faaliyetler	82	39,4
	Arkadaş ziyareti	78	37,5
	Oyun salonları (kahvehane-bilardo salonu gibi...)	12	5,8
	Yürüyüş yaparak	34	16,3
	Hiç boş zamanım yok	12	5,8
Boş Zaman Etkinliklerine Katılamama Nedenleri	Yeterli boş zaman olmayışı	98	47,1
	Teşvik edici ortam ve şartların olmaması	76	36,5
	Ekonomik nedenler	34	16,3
	Faaliyetler hakkında bilgi ulaşmaması	32	15,4
Gerekli Ortam ve Şartlar Oluşursa Ne Tür Etkinliklere Katılır	Sosyal-kültürel etkinlikler	142	68,3
	Sportif faaliyetler	114	54,8
	Sinema-tiyatro	84	40,4
	Doğada yürüyüş	96	46,2
	Konferans-Panel	68	32,7
	Hiçbir faaliyette bulunmam	2	1,0
Üniversitede Yapılan Etkinlikten Haberdar Olma	Evet	98	47,1
	Hayır	20	9,6
	Kısmen	90	43,3

N : 208

Öğretim elemanlarının, %75'inin günlük boş zamanını TV izleyerek geçirdikleri, %47,1'inin yeterli boş zamanları olmadığı için etkinliklere katılmadığı, %68,3'ünün gerekli şartlar oluşursa sosyal-kültürel etkinliklere katılabileceği, %47,1'inin ise üniversitede yapılan etkinliklerden haberdar oldukları yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 4: Öğretim Elemanlarının Unvan Guruplarına Göre Boş Zaman Kavramını Algılamalarına İlişkin Görüşleri

Akademik Unvan		Sosyal ve kültürel etkinliklere katılım fırsatı	Boşa geçirilen zaman	Dinlenmek için iyi bir fırsat	Derslerden arta kalan zaman	İş yapmadığı zaman	Toplam
Profesör	N	8	2	4	2	-	16
	%	7,0	16,7	9,1	14,3	-	7,7
Doçent	N	10	4	6	-	-	20
	%	8,8	33,3	13,6	-	-	9,6
Yardımcı Doçent	N	22	2	6	2	10	42
	%	19,3	16,7	13,6	14,3	41,7	20,2
Öğretim Görevlisi	N	24	-	8	8	4	44
	%	21,1	-	18,2	57,1	16,7	21,2
Araştırma Görevlisi	N	48	4	14	2	8	76
	%	42,1	33,3	31,8	14,3	33,3	36,5
Okutman	N	2	-	6	-	2	10
	%	1,8	-	13,6	-	8,3	4,8
Toplam	N	114	12	44	14	24	208
	%	54,8	5,8	21,2	6,7	11,5	100,0
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

N : 208

Tablo 4 incelendiğinde öğretim elemanlarının %54,8'nin boş zaman kavramını “sosyal ve kültürel etkinliklere katılım fırsatı”, %21,2'si “dinlenmek için iyi bir fırsat”, %11,5'i “iş yapmadığım zaman”, %6,7'si “derslerden arta kalan zaman”, %5,8'nin ise “boşa geçirilen zaman” olarak algıladıkları tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tablo incelendiğinde, öğretim elemanlarının “günlük boş zamanlarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz” sorusuna %75,0'i “TV izleyerek”, %61,5'i “Kitap okuyarak”, %39,4'ü “Sosyal kültürel faaliyetler”, %37,5'i “Arkadaş ziyareti”, %28,8'i “Sinema ve tiyatroya giderek”, %16,3'ü “Spor yaparak”, %16,3'ü “Yürüyüş yaparak”, %5,8'i “Oyun salonları (kahvehane-bilardo salonu gibi...), %5,8'i “Hiç boş zamanım yok” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 5: Öğretim Elemanlarının Unvan Gurublarına Göre “Günlük Boş Zamanlarını Nasıl Değerlendirdiklerine” İlişkin Görüşleri

Akademik Unvan		TV izleyerek	Kitap okuyarak	Sinemaya ve tiyatroya giderek	Spor yaparak	Sosyal-kültürel faaliyetler	Arkadaş ziyareti	Oyun salonları (kahvehane-bilardo salonu gibi...)	Yürüyüş yaparak	Hiç boş zamanım yok
		Profesör	N	16	12	6	4	8	2	2
	%	10,3	9,4	10,0	11,8	9,8	2,6	16,7	23,5	-
Doçent	N	16	14	6	6	10	4	-	8	2
	%	10,3	10,9	10,0	17,6	12,2	5,1	-	23,5	16,7
Yardımcı Doçent	N	24	26	8	10	18	16	4	4	2
	%	15,4	20,3	13,3	29,4	22,0	20,5	33,3	11,8	16,7
Öğretim Görevlisi	N	36	30	10	6	20	16	6	4	-
	%	23,1	23,4	16,7	17,6	24,4	20,5	50,0	11,8	-
Araştırma Görevlisi	N	54	44	30	8	24	34	-	10	8
	%	34,6	34,4	50,0	23,5	29,3	43,6	-	29,4	66,7
Okutman	N	10	2	-	-	2	6	-	-	-
	%	6,4	1,	-	-	2,4	7,7	-	-	-
Toplam	N	156	128	60	34	82	78	12	34	12
	%	75,0	61,5	28,8	16,3	39,4	37,5	5,8	16,3	5,8
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

N : 208

Tablo 6. Öğretim Elemanlarının Unvan Gurublarına Göre “Boş Zaman Etkinliklerine Katılmama Nedenlerine” İlişkin Görüşleri

Akademik Unvan		Yeterli boş zaman olmayışı	Teşvik edici ortam ve şartların olmaması	Ekonomik nedenler	Faaliyetler hakkında bilgi ulaşmaması
		Profesör	N	12	10
	%	12,2	13,2	-	6,3
Doçent	N	8	10	-	2
	%	8,2	13,2	-	6,3
Yardımcı Doçent	N	16	16	10	6
	%	16,3	21,1	29,4	18,8
Öğretim Görevlisi	N	12	12	8	12
	%	12,2	15,8	23,5	37,5
Araştırma Görevlisi	N	42	22	16	6
	%	42,9	28,9	47,1	18,8
Okutman	N	8	6	-	4
	%	8,2	7,9	-	12,5
Toplam	N	98	76	34	32
	%	47,1	36,5	16,3	15,4
	%	100,0	100,0	100,0	100,0

N : 208

Tablo 6'ya göre, öğretim elemanlarının, “boş zaman etkinliklerine katılmama nedenlerine” bakıldığında %47,1'i “yeterli boş zaman olmayışı”, %36,5'i “Teşvik edici ortam ve şartların olmaması”, %16,3'ü “ekonomik nedenler”, %15,4'ü “düzenlenen faaliyetler hakkında bilgi ulaşmaması” yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 7: Öğretim Elemanlarının Unvan Gruplarına Göre “Katılmak İstedikleri Boş Zaman Etkinliklerine” İlişkin Görüşleri

Akademik Unvan		Sosyal-kültürel etkinlikler	Sportif faaliyetler	Sinema-tiyatro	Doğada yürüyüş	Konferans-Panel	Hiçbir faaliyette bulunmam
Profesör	N	12	10	10	12	-	-
	%	8,5	8,8	11,9	12,5	-	-
Doçent	N	10	6	2	14	6	-
	%	7,0	5,3	2,4	14,6	8,8	-
Yardımcı Doçent	N	22	28	24	20	14	2
	%	15,5	24,6	28,6	20,8	20,6	100,0
Öğretim Görevlisi	N	34	16	14	16	20	-
	%	23,9	14,0	16,7	16,7	29,4	-
Araştırma Görevlisi	N	56	50	28	30	26	-
	%	39,4	43,9	33,3	31,3	38,2	-
Okutman	N	8	4	6	4	2	-
	%	5,6	3,5	7,1	4,2	2,9	-
Toplam	N	142	114	84	96	68	2
	%	68,3	54,8	40,4	46,2	32,7	1,0
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

N : 208

Tablo 7'deki verilere göre, öğretim elemanlarının “Katılmak İstedikleri Boş Zaman Etkinliklerine” ilişkin olarak %68,3'ü “Sosyal-kültürel etkinlikler”, %54,8'ü “Sportif faaliyetler”, %46,2'si “Doğada yürüyüş”, %40,4'ü “sinema-tiyatro”, %32,7'si “Konferans-panel”, %1'inin ise “hiç bir faaliyette bulunmam”, şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

4. Sonuç

Araştırma kapsamına giren öğretim elemanlarının % 61,5'inin “Erkek”, % 38,5'inin “Bayan”, % 30,8'inin “26–30 yaş” gurubunda, % 36,5'inin “Araştırma görevlisi”, %39,4'ünün ise “6–10 yıl” akademik personel olarak görev yaptıkları tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının, %54,8'inin Boş zaman kavramını “sosyal kültürel etkinliklere katılım fırsatı” olarak algıladıkları, %51,9'unun günlük çalışma

süresinin 9 saat ve üzeri olduğunu, %40,4'ünün günlük ortalama 1-2 saat boş zamanı olduğunu, %75 oranında günlük boş zamanını TV izleyerek geçirdikleri, %47,1'inin yeterli boş zamanları olmadığı için etkinliklere katılmadığı, %68,3'ünün gerekli şartlar oluşursa sosyal-kültürel etkinliklere katılabileceği, %47,1'inin ise üniversitede yapılan etkinliklerden haberdar oldukları tespit edilmiştir.

Araştırma bulgularına göre, “günlük boş zamanlarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz” sorusuna “TV izleyerek” diyen öğretim elemanlarının %75,0'lik bir oranla ilk sırayı alırken, “Kitap okuyarak” %61,5 , “Sosyal kültürel faaliyetler” %39,4 , “Arkadaş ziyareti” %37,5 , “Sinema ve tiyatroya giderek” %28,8 , “Spor yaparak” %16,3 , “Yürüyüş yaparak” %16,3 , “Oyun salonları (kahvehane-bilardo salonu gibi...)” %5,8, “Hiç boş zamanım yok” %5,8 oranında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Afyon ve arkadaşlarının (2000) yaptıkları araştırmada %80 oranında TV izlediklerini tespit edilmiştir. Araştırma bulgularıyla paralel sonuçlar elde edilmiştir. Pulur'un (2003) yaptığı araştırmada akademik personelin tercihlerinden %18'lik bir oranla TV izlerim seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Zorba'nın (2001) yaptığı araştırmada deneklerin %16,5 “spor yaparım”, %17,4 “sosyal kültürel ve sanatsal faaliyetlere” katılım seçeneklerini tercih ettikleri görülmektedir. Özdemir'in (2003) yaptığı araştırmada Gazi Üniversitesi öğretim elemanlarının %78'inin genellikle öğrencilerine ders dışı zaman ayırdığını, onlarla bilimsel, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere katıldıklarını tespit etmiştir. Güngörmüş ve Yetim'in (2003) yaptıkları araştırmada öğretim elemanlarının % 34,7'sinin boş zamanlarında arkadaşları ile birlikte olduklarını belirttikleri tespit edilmiştir.

Bulgulara göre, öğretim elemanlarının “boş zaman etkinliklerine katılmama nedenlerine” bakıldığında %47,1 “yeterli boş zaman olmayışı”, %36,5 “Teşvik edici ortam ve şartların olmaması” , %16,3 “ekonomik nedenler” , %15,4 “faaliyetler hakkında bilgi ulaşmaması” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Afyon ve arkadaşlarının (2000) yaptıkları araştırmada “boş zaman etkinliklerine katılmama nedeni” olarak %56'sı yeterli boş zamanının olmadığını belirtmişlerdir. Bulgular araştırma ile yakın sonuçlar içermektedir.

Yetiş (2000) yaptığı araştırmada %47,0 oranında “boş zaman etkinliklerinin yapılmaması” gösterilmiştir. Bulunan sonuç ile araştırma sonucu yakın değerleri taşımaktadır.

Araştırmaya göre, öğretim elemanlarının “Katılmak İstedikleri Boş Zaman Etkinliklerine” bakıldığında %68,3 “Sosyal-kültürel etkinlikler” , %54,8 “Sportif faaliyetler” , %46,2 “Doğada yürüyüş” , %40,4 “sinema-tiyatro” , %32,7 “Konferans-panel” , %1 “hiç bir faaliyette bulunmam” , şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Sonuç olarak, öğretim elemanlarının çalışma saatlerinin fazla olduğu, boş zaman aktivitelerine fazla zaman ayıramadığı, ortam ve şartlar olduğu takdirde çeşitli faaliyetlere katılabilecekleri tespit edilmiştir.

Bu bulgulardan hareketle, insanların çalışma kadar dinlenmeye de ihtiyacı olduğu, çalışma saatlerinin daha makul ölçülere indirilebileceği, üniversitelerde öğretim elemanlarına yönelik yapılan sosyal-kültürel ve sportif faaliyetlerin artırılması ve çeşitlendirilmesi daha etkin bir şekilde duyurulması ve böylelikle öğretim elemanlarının çalışma veriminin artabileceği söylenebilir.

Kaynaklar

- Afyon, Y.A., Hazar, C.A., Saygın Ö. (2000). *Öğretim Elemanları Ve Öğretmenlerin Boş Zamanlarını Değerlendirme Biçimlerinin Araştırılması* 1.Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi, Bildiriler Kitabı, Cilt. 2, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar-Spor Yönetim Bilimleri, Ankara.
- Erturan, E, E., Şahin, M, Y. (2003). *Üniversitelerdeki Doğa Sporları Örgütlerinde Üyelerin Katılım Nedenleri ve Beklentilerinin Tespiti Üzerine Bir Araştırma (Güddak Örneği)* 1. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu, Bildiriler Kitabı, Ankara.
- Güngörmüş, A., Yetim, A, A. (2003). *Ankara'daki Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokullarında Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Boş Zamanlarını Değerlendirme Biçimlerinin Araştırılması*. Spor Yönetimi ve Ekonomisi Sempozyumu, Ankara.
- Sporbilim, (2004). http://www.sporbilim.com/t_rekreasyon.html (27.10.2004)
- Karaküçük, S. (1999). *Rekreasyon*. Bağırhan Yayın evi, Ankara.

- Küçüktopuzlu, K. F., Gözek, K., Uğurlu, A. (2003). *Boş Zaman Rekreasyon İlişkisi ve Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerini Değerlendirmeye Yönelik Bir Araştırma*. 1. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu, Bildiriler Kitabı, Ankara.
- Özdemir, Ç. (2003). *Gazi Üniversitesi Öğretim Elemanlar Profili*, Ankara.
- Pulur, A. (2003). *Üniversitede Görev Yapan Öğretim Elemanları Ve İdari Personelin Boş Zamanlarının Sporla Değerlendirme Eğilimlerinin Araştırılması (Kırıkkale Örneği)*. Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi, Bildiriler Kitabı, Ankara.
- Yetiş, Ü. (2000). *Kamu Kuruluşunda Çalışan Devlet Memurlarının Boş Zaman Faaliyetlerini Değerlendirme Üzerine Bir Araştırma*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Zorba, E. (2001). *Kamu Personelinin Rekreatif Eğilimleri (Muğla İli Örneği)*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.